

Mēs strādājam labi, bet varam vēl labāk

● Skolu izdevumu redaktori un rajona bērnu un jauniešu centra pārstāvji kopā ar laikraksta «Novadnieks» redaktori Tamāru Elsti. Priecājamies, ka rajona skolās izaug jauna paaudze, kas ir spējīga uz apkārtējām norisēm palūkoties ar žurnālista redzīgo aci un kritisko skatījumu. Foto: M.Rukosjuvs

Skolu laikrakstu un žurnālu konkursā «Es redzu Latviju», kura noslēgums notika laikraksta «Novadnieks» redakcijā, par labāko izdevumu pamatskolu grupā tika Galēnu pamatskolas avīze «Pipariņš» un Dravnieku pamatskolas avīze «Ielāps». Vidusskolu grupā vērtēšanas komisijas uzmanību visvairāk piesaistīja Līvānu ģimnāzijas avīze «Skolas Solis» un Preiļu 2. vidusskolas izdevums «Muraveiņik» (skudru pūznis), kas arī atzītas par labākajām. Starp literārajiem žurnāliem par uzvarētāju atzīts Priekuļu pamatskolas izdevums «Atspulgi».

Rajona skolu avīžu redaktoru noslēguma seminārā piedalījās laikraksta «Novadnieks» redaktore Tamāra Elste, bet pirms tam notikušajā skolēnu avīžu vērtēšanā – žurnāliste Lidija Kirillova. Konkurss bija iesniegtas 13 avīzes un trīs literārie žurnāli. Avīzes tika vērtētas pamatskolu un vidusskolu grupā.

Galvenie kritēriji bija izdevumu saturiskā kvalitāte, informācijas dažādība, avīzes vizuālais noformējums.

Semināra dalībnieki par ļoti vērtīgiem atzina «Novadnieka» redaktore Tamāras Elstes sniegtos padomus skolu avīžu veidošanā. Redaktore uzsvēra, ka avīzes veidošanā būtiska nozīme ir bren-

dam, tas ir, tās atpazīstamībai starp citiem preses izdevumiem, kas panākams ar logo un tamlīdzīgiem informējošiem, regulāri atkārtotiem elementiem. Taču avīzes saturu nevar pakļaut tās izskatam, un, lai kā arī gribētos avīzi veidot krāšņu un zīmējumiem bagātu, svarīgāka ir avīzē iegūstamā informācija.

Un, lūk, pienācis svarīgākais semināra brīdis – konkursa uzvarētāju paziņošana. Atzinības rakstus un balvas saņēma par labākajiem atzīto izdevumu redaktori: Lauris Krolis (Galēnu pamatskola), Santa Skaba (Dravnieku pamatskola), Inga Lazdāne (Līvānu ģimnāzija), Jūlija Ananina (Preiļu 2. vidusskola).

Semināra beigās tā dalībnieki atzina: «Mēs strādājam labi, bet varam vēl labāk». Saimnieki – «Novadnieka» redakcija skolēniem bija sarūpējuši saldu cienastu, bet pēc nopietnajām sarunām varēja iepazīties ar rajona laikraksta tapšanu un tā veido-

šanu. Lielu paldies konkursa un semināra organizatoru – rajona bērnu un jauniešu centra vārdā direktore Aija Caune un izglītības metodiķe Ingūna Patmalniece teica laikraksta «Novadnieks» kolektīvam, īpaši redaktorei Tamārai Elstei par palīdzību un viesmīlīgo uzņemšanu.

L.Rancāne

Sākas ērcu aktivitātes sezona

Preiļu rajonā jau reģistrēti vairāki ērcu piesūksšanās gadījumi. Latvijā ik gadu tiek reģistrēta augsta iedzīvotāju saslimstība ar slimībām, ko pārnēsā ērces – ērcu encefalītu un Laima boreliozēm.

Lai nesaslimtu ar ērcu encefalītu, kas ir smaga infekcijas slimība, nepieciešams vakcinēties. Savukārt pret saslimšanu ar Laima boreliozēm šī vakcīna nepalīdzēs.

Dodoties uz mežu vai uz

krūmainām vietām, jāzina, ka ērces visbiežāk nokļūst uz garāmejošu cilvēku apaviem vai apģērba potīšu augstumā un pēc tam lēnām pārvietojas uz augšu. Lai nepieļautu ērces piesūksanos, pirms došanās mežā apģērbs jāpielāgo tā, lai kukainis nevarētu zem tā pakļūt. Bikšu gali jāsabāz zeķēs vai zābakos, aprocēm un apkaklei jābūt cieši pieguļošanai, arī blūze vai kreklis jāieliek biksēs. Pastaigas laikā ik pa brīdīm jāapskata apģērbs, īpaši kājas, lai savlaicīgi atklātu un notrauktu pa apģērbu

rāpojošās ērces. Kā papildus drošības pasākumu var lietot arī ērcu atbaidīšanai domātos repelentus, apsmidzinot ar tiem apģērbu. Tomēr repelenti nepasargās, ja apģērbs nebūs pareizi pielāgots. Pārņakot no meža, nepieciešams rūpīgi pārbaudīt, vai uz ķermeņa vai drēbēm nav palikušas ērces. Ērces mājās var ienest arī ar mežā nopļūktām puķēm vai koku zariem. Sabiedrības veselības aģentūras Rēzeknes filiāle iesaka savlaicīgi veikt profilaktiskos

pasākumus. Tas būs daudz drošāk un lētāk nekā vēlāk ārstēties.

V.Minjins, higiēnas ārsts

V.Minjins, higiēnas ārsts

V.Minjins, higiēnas ārsts

● Divas dažādas KNAB atbildes par Preiļu novada domes bijušā priekšsēdētāja Jāzepa Šņepsta rīcību

⇒ 2. lpp.

● Trešdienas intervija ar Preiļu novada Aizkalnes pagasta centra vadītāju Valentīnu Lukaševiču

⇒ 3. lpp.

● Tautas kalpu turība publiskai caurskatīšanai

⇒ 4. lpp.

● Jaunumi cīņai ar kaitēkļiem

⇒ 5. lpp.

● Studija «Dubna» gaida trīsdesmitgadi

⇒ 6. lpp.

● Ceļojums uz Holandi

⇒ 8. lpp.

● Policijas ziņas

⇒ 10. lpp.

1. maijā – tradicionālais velobrauciens

Šogad tradicionālais 1. maija velobrauciens sāksies laukumā pretī grāmatu namam «Latgale» pulksten 10.00 un 58 kilometru garumā iecīlānots pa Preiļu novada Aizkalnes un Pelēču pagastu. Maršrutā iekļauti vairāki interesanti objekti, to skaitā Aizkalnes pareizticīgo un katoļu baznīca, Juzefinovas muiža, kurā pašlaik atrodas Ārdavas pamatskola, Baraukas pilskalns, Nidermuižas katoļu baznīca, Gornajašu kapella, Pelēču ūdensdzirnavas un Pelēču ezera dabas liegums.

Lai lielajiem un mazajiem velosporta cienītājiem pietiktu spēka un enerģijas veikt gandrīz 60 kilometrus garo maršrutu, Virognes ezera krastā ceļotājiem karavīru pusdienas pasniegs Preiļu 35. kājnieku bataljona zemessargi, tāpēc līdzī jāņem bļodiņas un karotes.

Velobrauciena organizatori – Preiļu 1. pamatskolas direktors Aldis Adamovičs, meža ekoloģe Gundega Jurāne, Preiļu rajona padomes tūrisma darba organizatore Irēna Kjarkuža, Pelēču pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Kovaļevskis, Aizkalnes pagasta centra vadītāja Valentīna Lukaševiča, Preiļu novada kultūras centra vadītājs Guntis Skrimblis, Preiļu rajona kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore Inese Stūre, sabiedriskās organizācijas «Fonds «Gurnijaša»» direktore vietniece Leontīna Ūdrasola un zemessardzes Preiļu 35. kājnieku bataljona komandieris Donats Valainis – brauciena dalībniekus aicina būt uzmanīgiem un stingri ievērot ceļu satiksmes noteikumus velosipēdistiem. Veiksmīgu braucienu, labu garastāvokli un jauku atpūtu pa kalnainajiem Aizkalnes un Pelēču ceļiem!

Ģimnāziju spartakiāde

2. un 3. maijā Preiļos risināsies Latvijas valsts ģimnāziju 4. spartakiāde. Pieteikušās komandas no Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas, no Āgenskalna, Rīgas 1., Jēkabpils, Siguldas, Viļakas Valsts ģimnāzijas. Piedalīsies arī spartakiādes saimnieki – PVG audzēkņi.

Spartakiādes programmā iekļautas sacensības vieglatlētikas disciplīnās: tāllēkšanā, augstlēkšanā, lodes grūšanā, skrīšanās garajās distancēs, kā arī sprintā. Paredzēta stafete, basketbola un volejbola sacensības zēniem un meitenēm.

Sacensības notiks ģimnāzijas, 1. pamatskolas un rajona sporta kluba «Cerība» zālēs, kā arī stadionā. Tās sāksies 2. maijā pulksten 11.00. Spartakiādes svinīgs nobeigums paredzēts 3. maijā pulksten 14.00 PVG.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ministru prezidenta vēstule Valsts kontrolierim

Ministru prezidents Einars Repše šonedēļ nosūtījis vēstuli Valsts kontrolierim Raitam Černajam ar lūgumu izskatīt iespēju veikt ārpuskārtas likumības un lietderības revīziju SIA «Lattelemek». Šāds lūgums izteikts, pamatojoties uz Valsts kontroles (VK) likumu, saskaņā ar kuru VK var veikt revīziju uzņēmumā ar valsts kapitāla daļu (Latvijas Republikai pieder 51% no uzņēmuma «Lattelemek» daļām), kā arī ar nepieciešamību Latvijas pusei kā uzņēmuma līdzpašniekam iegūt skaidru, objektīvu un aktuālu informāciju par uzņēmuma darbību, ņemot vērā apstākli, ka valdība apņēmusies iespējami ātri risināt domstarpības mierizlīguma sarunu ceļā ar otru «Lattelemek» īpašnieku «Tilts Communications». Minēto aktuālu darījās arī apstākļi, ka no Latvijas Sakaru darbinieku arodbiedrības saņemta informācija par iespējamām nelikumībām uzņēmumā, kuru rezultātā samazinās SIA «Lattelemek» vērtība un līdz ar to valsts iespējas nākotnē gūt ieņēmumus uzņēmuma privatizācijas norisē.

Zemkopības ministrs: uz Irāku jāsūta Latvijas produkti

Zemkopības ministrs Mārtiņš Roze uzskata, ka iespējamā humānā palīdzība Irākas iedzīvotājiem būtu jāsniedz, izmantojot Latvijas produktus. Jau ziņots, ka pēc premjera Einara Repšes priekšlikuma valdība atlika lēmšanu par Ārlietu ministrijas rosināto jautājumu par 58 100 latu piešķiršanu kā palīdzību Irākas civiliedzīvotājiem. Ārlietu ministrija ieteica vienoties ar Latvijas Sarkanā Krusta, lai šos naudas līdzekļus pārskaitītu Starptautiskajai Sarkanā Krusta komitejai. Savukārt zemkopības ministrs uzskata, ka minētie naudas līdzekļi būtu izmantojami daudz lietderīgāk — par minēto summu nosūtīt uz kara izpostīto Irāku Latvijā ražotus pārtikas produktus. «Es domāju, ka mums jāpalīdz trūkcietējiem Irākā, taču esmu pārliecināts, ka Latvijā ražotie pārtikas produkti būs irākiešiem tikpat noderīgi kā amerikāņu vai britu pārtikas paciņas,» uzskata M. Roze.

LM vēlas paaugstināt minimālo darba algu

Labklājības ministrija ir izstrādājusi koncepciju par minimālo darba algas paaugstināšanu no 2004. gada par 9 latiem, tādējādi sasniedzot 79 latus, līdzšinējo 70 latu vietā. Bet atbilstoši Labklājības ministrijas iecerēm četru gadu laikā minimālās darba algas apmērs varētu sasniegt pat 112 latus. Tādējādi ik gadu minimālo darba algu vajadzētu palielināt par 12-13% — attiecīgi, sākot ar 2004. gadu, minimālā darba alga būtu 79 lati, 2005. gadā — 89 lati, 2006. gadā — 100 lati un 2007. gadā — 112 lati. Saskaņā ar LM aprēķiniem, minimālās darba algas pakāpeniska paaugstināšana palielinās sociālā budžeta ieņēmumus, kas ir būtisks nosacījums, lai varētu izmaksāt un paaugstināt sociālo pabalstu (maternitātes, bērnu, bezdarbnieku pabalstus) un pensiju apmēru.

Pēc statistikas datiem, 2002. gadā Latvijā darbinieku skaits, kuriem darba samaksa bija minimālās darba algas (60 Ls) apmērā, bija — 89,7 tūkst. cilvēku, tai skaitā privātajā sektorā — 79,7 tūkst. cilvēku un sabiedriskajā sektorā — 10,1 tūkst. cilvēku.

Prasa apturēt partiju darbību

24. aprīlī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) lūdz tiesu uz pusgadu apturēt sešu partiju darbību, jo tās birojam nav iesniegušas prasīto informāciju par pērnā gada finansiālo darbību. KNAB izvirzījis pretenzijas Latvijas atdzimšanas partijai, Tautas saskaņas partijai (TSP), Latvijas Nākotnes partijai, Demokrātu partijai, Kristīgi demokrātiskajai partijai un partijai «Liepājas attīstībai». Kad šī ziņa jau izskanēja masu medijos, TSP nepieciešamās ziņas birojam tomēr iesniedza, partijas priekšsēdētājs Jānis Jurkāns norādīja, ka tas bijis pārpratoms.

Ziņas sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Lasītāj, izvērtē, kāpēc KNAB sniedz tik dažādas atbildes

KNAB pabeidz pārbaudi par Preiļu novada domes bijušā priekšsēdētāja darbībām

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, veicot pārbaudi par iespējamām nelikumīgām darbībām pašvaldības finanšu līdzekļu izmantošanā Preiļu novada domē, konstatējis, ka nav pietiekama pamata, lai ierosinātu kriminālietu.

Atteikums ierosināt kriminālietu pieņemts, tādēļ, ka valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu pārkāpšana nav izdarīta atkārtoti un tās rezultātā nav iestājušās Krimināllikumā paredzētās sekas — t.i. netika radīts būtisks kaitējums valsts vai sabiedrības vai ar likumu aizsargātām personām tiesībām un interesēm.

Pārbaudē konstatēts, ka, neievērojot Korupcijas novēršanas likuma 6. panta prasības, Preiļu novada do-

mes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts, būdams arī viens no a/s «Preiļu siers» lielākajiem akcionāriem, laikā, kad viņa sieva bija šī uzņēmuma valdes priekšsēdētāja, ir piedalījies pašvaldības lēmumu pieņemšanā, kas saistīti ar a/s «Preiļu siers» darbību.

Administratīvo sodu par šiem pārkāpumiem var uzlikt ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs — divu mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas. Tā kā lēmumi, kurus pārbaudē izskatīja KNAB, ir pieņemti 2002. gada sākumā, jau 2002. gada maijā Valsts ieņēmumu dienests pārbaudē konstatēja, ka administratīva sodīšana nav iespējama noilguma dēļ.

Kā ziņots, KNAB uzsāka

pārbaudi par Preiļu novada domes priekšsēdētāja Jāzēpa Šņepsta interešu konfliktu un iespējamām nelikumībām pašvaldību finanšu līdzekļu izmantošanā situācijā par 1000 t mazuta aizdošanu privātstruktūrai a/s «Preiļu siers» no v/u «Materiālās rezerves».

Pārbaudē konstatēts, ka apkures sezonas laikā, aizdodot a/s «Preiļu siers» no valsts aizņemto mazutu un atdodot to pēc apkures sezonas beigām, nav nodarīti zaudējumi valstij un pašvaldībai. Pārbaudes ietvaros Valsts ieņēmumu dienests veica nodokļu kontroli a/s «Preiļu siers», Preiļu novada domē un v/u «Materiālās rezerves». VID atzina, ka mazuta aizdošana nav ietekmējusi ar nodokļiem aplie-

kamo objektu un nodokļu maksājumu lielumu.

Izvērtējot arī citus faktus par J.Šņepsta iespējamo atrašanos interešu konfliktā — par a/s «Preiļu siers» avtomašīnas izmantošanu, pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes veiktajiem pārtikas produktu iepirkumiem no a/s «Preiļu siers», par pašvaldības ievietoto apmaksāto informāciju a/s «Preiļu siers» meitas uzņēmumam SIA «Zolva» piederošajā laikrakstā «Vietējā», netika konstatēti pārkāpumi, kas būtu nodarījuši zaudējumus pašvaldībai un kur būtu saskatāmas noziedzīga nodarījuma pazīmes.

Diāna Kurpniece,
KNAB Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļas vadītāja

Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas priekšsēdētājam A.Latkovskim

God. A.Latkovska kungs!

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs ir izskatījis Jūsu 2003. gada 21. marta vēstuli par Preiļu novada domes deputātu I.Meluškāna un J.Anspoka iesniegumu un informē, ka, pamatojoties uz Valsts kontroles 2002. gada 20. decembra iesniegumu nr. 5.1.-2/2330 un Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas biroja 2003. gada 27. janvāra nosūtīto materiālu nr. 20/1-3 U-91, 2003. gada 13. janvārī birojs uzsāka pārbaudi par iespējamām Preiļu novada domes priekšsēdētāja J.Šņepsta nelikumībām pašvaldību finanšu līdzekļu izmantošanā.

Pārbaudes rezultātā tika konstatēts, ka Jāzeps Šņepsts, būdams Preiļu novada domes priekšsēdētājs

un vienlaicīgi arī a/s «Preiļu siers» lielākais akcionārs, 2002. gada 26. februārī, piedaloties Preiļu novada domes deputātu balsojumā, ir pieņēmis lēmumu, kura izlemšana ietekmē amatpersonas ģimenes locekļa intereses, proti, no v/u «Materiālās rezerves» kā aizņēmumu paņemto 1000 t mazutu aizdot privātuzņēmumam a/s «Preiļu siers» laikā, kad a/s «Preiļu siers» valdes priekšsēdētāja bija J.Šņepsta sieva Elita Šņepste. Līdz ar to netika ievērots Korupcijas novēršanas likuma 6. panta pirmās daļas 1. punkts, kas nosaka, ka valsts amatpersonai ir aizliegts sagatavot vai pieņemt lēmumus attiecībā uz sevi un saviem radniekiem. Radnieki minētā likuma izpratnē ir personas, kuras ar valsts amatpersonu ir laulībā vai radniecībā līdz

pirmajai pakāpei, kā arī brāļi un māsas.

2002. gada 17. februārī Preiļu novada domē tika skatīts jautājums par 1000 tonnu mazuta aizņemšanu no v/u «Materiālās rezerves», kas tika pamatots kā pašvaldības uzdevuma, proti, apkures nodrošināšana un iepriekšējā apkures sezonā izkurinātā mazuta atdošana, izpilde. Iepriekšējā sezonā iztērētais mazuts tika atdots 2001. gada vasarā tika rīkots konkurss par mazuta iegādi, kaut arī pašvaldības pārziņā esošas katlu mājas mazutu neizmantoja.

Bez tam tika pārkāpts likuma «Par pašvaldībām» 37. panta pirmās daļas apakšpunkts, kas nosaka, ka vietējās pašvaldības domes (paddomes) sēdes protokolā ierakstāms to deputātu vārdi un uzvārdi, kuri, izpildot

Korupcijas novēršanas likumā paredzētos lēmumu pieņemšanas ierobežojumus, nav piedalījušies attiecīgā lēmuma pieņemšanā.

Papildus tika noskaidrots, ka pašvaldība bez konkursa saņem pakalpojumus no a/s «Preiļu siers» par siltumapgādi, pašvaldības iestādes (konkrēti bērnu dārzs) pērk preces a/s «Preiļu siers» veikalos, kā arī pašvaldība ievieto a/s «Preiļu siers» meitas uzņēmumam SIA «Zolva» piederošajā laikrakstā «Vietējā» apmaksātu informāciju, kaut arī domei ir savs laikraksts «Novada Vēstis». Bez tam J.Šņepsts kā valsts amatpersona izmanto a/s «Preiļu siers» vieglo automašīnu «Subaru» nevis domes rīcībā esošu auto-transportu.

R.Kalniņš,
KNAB priekšnieka v.i.

Redakcijas piebilde. «Novadnieka» lasītāju uzmanībai tiek piedāvātas divas Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) atbildes par Preiļu novada domes bijušā priekšsēdētāja Jāzēpa Šņepsta iespējamajām nelikumībām. Šī biroja sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļas atbilde «Novadniekam» datēta ar šī gada 24. aprīli un skaidro, ka KNAB nav pietiekama pamata, lai ierosinātu kriminālietu. KNAB priekšnieka vietas izpildītāja R.Kalniņa parakstītā vēstule Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas priekšsēdētājam A.Latkovskim parakstīta 15. aprīlī un

Saeimas kancelejā saņemta 17.aprīlī. Šajā vēstulē uzskaitīti vairāku likumu pārkāpumi, tajā skaitā Korupcijas novēršanas likuma 6. panta pirmās daļas 1. punkts, likuma «Par pašvaldībām» 37. panta pirmās daļas 10. apakšpunkts.

Komentēt šīs divas dažādās atbildes «Novadnieks» lūgs gan KNAB priekšnieka vietas izpildītāju R.Kalniņu, gan KNAB priekšnieka vietnieku V.Pumpur, gan Saeimas Korupcijas, kontrabandas un organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas uzraudzības komisijas priekšsēdētāju A.Latkovski, gan premjera Einara Repšes izveidoto Ne-jēdzību biroju.

LAUKSAIMNIEKIEM

Jaunumi cīņai ar kaitēkļiem

Sākoties pavasara lauku darbiem, mazdārziņu īpašniekus un zemniekus uztrauc jautājums par to, kā veiksmīgāk cīnīties ar dažādiem augu kaitēkļiem. Par jaunumiem «Novadnieka» lasītājus informē Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas Augu aizsardzības un karantīnas daļas vecākā inspektore ZENTA DŪDA.

Jauni preparāti augļu dārzos

✓ **Basta 150** (šķīstošs koncentrāts)

Ispārējas iedarbības pieskares herbicīds, izraisa ar darba šķidrumu saskarē nonākušā viendīgļlapju un divdīgļlapju augu lapu un zaļo dzinumumu sažūšanu. Darbīgā viela – amonija glufosināts – pa auga vadaudiem nepārvietojas, tāpēc, ja ar šo herbicīdu apstrādā augu sakņu atvases, mātesaugi necieš. Preparāts reģistrēts nezāļu un nevēlamo augu atvašu ierobežošanai ābeļu, bumbieru, plūmju, ķiršu, upeņu, jāņogu, krūmciidoniju, aveņu un zemeņu stādījumos.

✓ **Kandijs** (emulsijas koncentrāts)

Lokālas sistēmas iedarbības aizsargājošs un ārstējošs fungicīds. Darbīgā viela – ilkezoksims pēc apsmidzināšanas ātri izplatās lapas plātnē, bet nepārvietojas augā uz neapsmidzinātajām auga daļām. Lietojams ābeļu un bumbieru stādījumos pret kraupi un miltrasu saskaņā ar izstrādāto slimību ierobežošanas programmu vai parādīties slimības pirmajam pazīmē un atkārtoti pēc 10–14 dienām.

Jāņogu, upeņu un ērkšķogu stādījumos preparāts lietojams pret ogulāju lapu iedegām, ērkšķogu Amerikas miltrasu un ogulāju stabīnrūsu. Slimības izplatībai labvēlīgos apstākļos smidzinājums atkārtojams pēc 7–14 dienām. Zemeņu stādījumos lie-

tojams pirms ziedēšanas sākuma vai pēc ražas novākšanas pret miltrasu un lapu baltplankumainību. Lietojams pret dažām slimībām arī rožu, begoniju, krizantēmu, neļķu un gerberu stādījumos.

Jauni augu aizsardzības līdzekļi graudaugu sējumiem

✓ **Bravo 500** (suspensijas koncentrāts)

Pieskares iedarbības aizsargājošs fungicīds. Darbīgā viela – hlorotalonils. Lietojams augu aizsardzībai no salslimšanas, jo uz auga virsmas nokļuvušas slimības ierosinātāja sporas, dīgļot saskārušās ar fungicīdu, iet bojā. Reģistrēts lietošanai kviešu sējumos pret stiebru lūšanu, pelēkplankumainību un plēkšņu plankumainību, kartupeļu stādījumos pret kartupeļu lakstu puvi un sausplankumainību, kāpostu stādījumos pret neišto miltrasu un sausplankumainību, priežu dēstu audzētavās pret priežu skujbīri un dažādu krāšņumu augu stādījumos un sējumos pret dažām augu slimībām.

✓ **Komēta** (emulsijas koncentrāts)

Aizsargājošs un ārstējošs fungicīds ar lokālu sistēmas iedarbību. Darbīgā viela piraklostrobīns ātri izplatās apsmidzinātos augu orgānu au-

dos un iedarbojas toksiski uz starpšūnu telpā izplatījušos slimību ierosinātāju micēliju. Lietojams kviešu, miežu, rudzu, auzu un tritikāles sējumos. Ļoti efektīvs pret graudzāļu rūsām, kviešu lapu pelēkplankumainību, kviešu plēkšņu plankumainību, efektīvi ierobežo arī graudzāļu miltrasu. Ieteicams izsmidzināt, parādīties slimības pirmajam pazīmē, sākot ar attīstības karoglapas stadiju līdz ziedēšanas sākumam.

✓ **Kruizers 70** (pulveris suspensijai)

Sistēmas iedarbības insekticīds sēklu un stādāmā materiāla apstrādāšanai pirms sējas vai stādīšanas. Sēklu apstrāde pasargās izsētās sēklas no sprakšķu kāpuru bojājumiem, labības un cukurbiešu dēstus no laputīm, aizkavēs arī biežu mušas, biešu spradžu un zidainās biešu vaboliņas uzbrukumu biešu augšanas sākumā.

Kartupeļu dīkstus bumbūļu apstrāde pasargās no laputīm, cikādēm un kartupeļu lapgraužē. Preparāts reģistrēts lietošanai ziemas un vasaras kviešu, miežu, auzu un cukurbiešu sēklu, kartupeļu bumbūļu apstrādei pirms sējas vai izstādīšanas. Var izmantot maisījumos ar kodnēm.

✓ **Reinžers** (suspensijas koncentrāts)

Herbicīds ar sistēmas iedarbību, nav selektīvs. Augi to uzņem caur lapām un

mizu. Darbīgā viela glifosāts – 360 g/l. Lietojams tāpat kā pārējie glifosātu grupas preparāti.

✓ **Raundaps Gold** (šķīstošs koncentrāts)

Herbicīds ar vispārējās sistēmas iedarbību. Darbīgā viela glifosāts – 450 g/l. Nodrošina ātrāku iekļūšanu augos, jo satur par 25 procentiem vairāk darbīgo vielu, tāpēc vajadzīgas mazākas lietošanas devas. Augos iekļūst stundas laikā, tāpēc ir īsāks bezlietus periods un smidzināšanu var uzsākt jau agri no rīta.

✓ **Juventus** (šķīstošs koncentrāts rapša sējumiem)

Preparāts (darbīgā viela metkonazols) jau agrāk bija reģistrēts lietošanai graudaugu sējumos. Tagad tas reģistrēts lietošanai arī rapša sējumos krustziežu sausplankumainības un baltās puves ierobežošanai izsmidzinot, slimībai parādīties un līdz ziedēšanas sākumam.

Preparātu var izmantot rapša sējumos arī kā augu augšanas regulatoru rapša stublāja nostiprināšanai, izsmidzinot preparātu no stublāja veidošanās fāzes beigām līdz ziedpumpuru attīstības fāzes vidum.

✓ **Kestaks** (emulsijas koncentrāts)

Preparāts ir iepriekš reģistrēts insekticīda Fastaks otrtirdzniecības nosaukums.

Latvija iesaistījusies starptautiskā projektā par latvāņu izpēti

Mūsu valsts šogad piedalās starptautiskā projektā par latvāņu izpēti, kas ilgs līdz 2004. gadam, informē Zemkopības ministrija. Darba grupa, ko Zemkopības ministrija izveidoja pagājušajā gadā, jau paveikusi zināmu darbu rekomendāciju izstrādāšanā latvāņu izplatības ierobežošanai. Latvāņi joprojām ir aktualitāte ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā. Statistikas dati liecina, ka tie izplatījušies aptuveni 12 000 hektāros zemes. Madonas rajonā vien šis augs aizņem vairāk nekā 10 000 hektārus. Tas ir 84,6 procenti no kopējās latvāņu aizņemtās platības Latvijā.

Starptautisko projektu, kas aizsācies jau 2001. gadā un kurā mūsu valsts iesaistījusies tikai nupat, finansē Eiropas Savienība. Tajā iesaistījušās Dānija, Šveice, Vācija, Itālija un citas Eiropas Savienības dalībvalstis, arī Krievija.

Latvijā jau 2001. gadā tika izveidota darba grupa, kurā piedalās Valsts augu aizsardzības centra, Latvijas Lauksaimniecības universitātes, Skrīveru zinātnes centra, Latvijas Universitātes bioloģijas institūta un Medicīnas akadēmijas speciālisti, kā arī praktiķi. Darba grupas galvenais uzdevums – izpētīt latvāņu sugas Latvijā un to izplatības ierobežošanu, ņemot vērā apkārtējās vides aizsardzības un ekonomiskās efektivitātes prasības.

Darba grupa jau paveikusi pirmo uzdevumu – apzinātas latvāņa aizņemtās platības Latvijā. Tās nākamais uzdevums – šī auga bioloģijas izpēte, piemēram, sēklu dīdības noteikšana, sēklu izplatīšanās ceļi. Šim nolūkam ierīkoti izmēģinājumi Madonā, Cēsīs, Talsu rajonā un Ķekavā, kur tiks pētīti arī iespējamie latvāņa apkarošanas varianti, izmantojot mehāniskās, ķīmiskās, integrētās un bioloģiskās metodes.

Pēc pirmā darba gada tapusi grāmata «Latvāņi. Izplatības ierobežošana», kurā doti arī medicīnu ieteikumi par drošības pasākumiem, ja nonākam saskarsmē ar latvāņiem. Aprēķināts, ka latvāņa apkarošanas novilcināšana gadā varētu prasīt ap 135 tūkstošiem latu, pie tam šī summa ar katru gadu varētu palielināties.

Latvāņi nav nekāds retums arī Preiļu rajonā. Šī kaitīgā augs audzes ir Silajāņū, Riebiņu un vēl dažās pašvaldībās. Situāciju vērtē Riebiņu pagastpadomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs.

— Latvāņi mūsu pusē parādījās, pateicoties cilvēku zinātkārei, tos atveda no botāniciskā dārza. Pašlaik lielākās audzes ir izveidojušās ceļa malā pie skolas, kā arī pie Duntīšu fermas. Taču fermai tagad ir jauns īpašnieks, ar kuru panākta vienošanās, ka latvāņi tiks iznīcināti.

Cīņa ar šiem indīgajiem augiem nav nemaz tik bezcerīga. Latvānis ir divgadīgs augs, ja tam divus gadus pēc kārtas neļauj uzziedēt, situāciju var vērst uz labu. Visvienkāršākais paņēmieni ir zemi apstrādāt un neļaut tam augt. Iekoptā zemē latvānis ātri vien iznīkst. Protams, var izmantot arī ķīmikālijas, īpaši iedarbīgs ir *raundaps*.

Importēs vairāk sēklas

Zemkopības ministrijas Labības importa un eksporta licencēšanas komisija izsniegusi vairākas licences sēklas materiāla ieviešanai, ziņo LETA.

Komisija izsniegusi licenci 20 tonnu kviešu sēklu, piecu tonnu miežu sēklu, 10 tonnu rudzu sēklu ieviešanai no Vācijas, informējis ZM Lauksaimniecības nozaru un pārstrādes attīstības departamenta direktora vietnieks Jānis Sietiņšons. Atļauja tika izsniegta arī 10 tonnu kodinātu kviešu sēklu ieviešanai no Zviedrijas un 20 tonnu kukurūzas sēklu importam.

Mēness ierosinātie bioritmi un augi

Gadu simteņu gaitā cilvēkiem uzkrājusies vērtīga pieredze par to, kādā mēness fāzes laikā jāstāda augi. Par mēness ciklu ietekmi uz augiem galvenokārt izmantojami mūsu senču vērojumi, kas uzkrāti gadu gaitā un nodoti no paaudzes uz paaudzi.

Der atcerēties, ka pēc astrologu vērojumiem zodiaka zīmes var sadalīt auglīgās – Auns, Vēzis, Skorpions un Zivs, vidēji auglīgās – Vērsis, Svari, Strēlnieks, Mežāzis,

neauglīgās – Dvīņi, Lauva, Jaunava, Ūdensvīrs.

Augošā mēnesī jāstāda tie dārzeņi, kuru augļi attīstās virs zemes (tomāti, gurķi), bet dilstošā mēnesī – sakņaugi (bietes, burkāni, kāļi).

Nav vēlams sēt un stādīt jauna mēness iestāšanās dienā, tāpat dienu pirms un pēc tās.

Kas attiecas uz mēness ciklu ietekmi uz augiem, tad augošā mēnesī augsnes mitrums daudz labāk pa augsnes kapilāriem paceļas uz

augšu, tāpat tas arī straujāk paceļas uz augšu pa augu vadaugiem.

Tāpēc augi, kuriem uzturā izmantojamās daļas attīstās virs zemes, sējami vai stādāmi augošā mēnesī, bet sakņaugi, kas veido saknes, stādāmi vai sējami dilstošā mēnesī.

Amerikāņu zinātnieki pierādījuši, ka pilnmēness fāzē dārzeņi aug par 20 procentiem ātrāk nekā citu mēness fāžu laikā.

■ **Kartupeļi** jāstāda pilnā mēnesī, kad tas ir Vēža zvaigznājā,

kartupeļi sakņojas dziļumā un ir lieli, ja stāda jaunā mēnesī, tad augot izeļas virspusē, bet, stādot vecā mēnesī, tie ir miltaini, laksti mazāki, paši kartupeļi – gludāki.

■ **Kāposti** sējami un stādāmi augošā (jaunā) mēnesī, kad tas atrodas Auna zvaigznājā, bet jānovāc trīs dienas pēc pilna mēness.

■ **Sakņu dārzeņi** – bietes, burkāni – sējami dilstošā mēnesī, kad tas iet caur Vēža zvaigznāju.

■ **Gurķi, ķirbji, kabači, patisoni** – augošā mēnesī, kad tas iet caur Vēža vai Vēža zvaigznāju.

■ **Sīpoli** jāstāda pilnā mēnesī, kad tas ir Auna vai Skorpiona zvaigznājā.

■ **Tomāti un zirņi** – divas dienas pirms pilna mēness, kad tas ir Vēža zvaigznājā.

■ **Ziedkāposti** – augošā mēnesī, kad tas ir Vēža zvaigznājā.

Pēc Latvijas preses materiāliem

Galēnu pagastā

■ **PAŠVALDĪBA PIEMAKSĀS ZEMES KADASTRA INSPEKTORAM.** Galēnu pagasta padomes deputāti izskatīja Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas informāciju par finansējuma samazināšanu kadastra inspektora atalgošanai. Pievienotajā dienesta pienākumu sarakstā uzskaitīti 18 pienākumi, kas inspektoram turpmāk netiks apmaksāti. Praktiski tie attiecas uz iedzīvotāju pieņemšanu viņiem neskaidros jautājumos. Sakarā ar to, ka zemes īpašumu uzmērīšana un reģistrācija Zemesgrāmatā pagaidām veika tikai daļai no iedzīvotājiem un kadastra inspektoram jāsniedz konsultācijas daudzos jautājumos, deputāti pieņēma lēmumu kadastra inspektoram piemaksāt no pagasta līdzekļiem. Izstrādāts saraksts ar pienākumiem, par kuru izpildi inspektoram tiks maksāts no pagasta budžeta līdzekļiem.

■ **APSTIPRINA KANDIDATŪRU KULTŪRAS NAMA DIREKTORES AIZVIETOŠANAI.** Galēnu pagasta padomes sēdē izskatīts jautājums par Galēnu kultūras nama direktora pienākumu izpildītāja apstiprināšanu. Par kultūras nama direktori uz noteiktu termiņu apstiprināta Anna Vanaga, kas bija pieteikusi iepriekš izsludinātajā konkursā uz šo amatu. Konkurssā viņa bija vienīgā pretendente.

■ **NOTEIKTS LIMITS AUTOBUSA REMONTDARBIEM.** Padomes deputāti pieņēmuši lēmumu noteikt limitu – 10 stundas pagasta īpašumā esošā autobusa remontam. Par katru gadījumu, kad transporta līdzeklim vajadzīgs ilgstošs remonts, atsevišķi jāziņo pagasta padomei, lai lemtu par remonta veikšanu autoservisā.

■ **PIEDALĪSIES SKOLAS JUBILEJĀ.** Sēdē izskatīts Viļānu vidusskolas ielūgums piedalīties skolas 50 gadu jubilejas svinībās. Sakarā ar to, ka šajā skolā mācās daudzi pašvaldības bērni, pieņemts lēmums par piedalīšanos jubilejas sarīkojumā, kā arī nolemts piešķirt līdzekļus ziedu un dāvanas iegādei.

■ **ATĻAUTA DZĪVOKĻA PRIVATIZĀCIJA.** Deputāti devuši atļauju uzsākt dzīvokļa privatizāciju Parka ielā 2 ar noteikumu, ka tā īpašniece pirms tam nokārtos komunālo un īres maksājumu parādes.

■ **RĪKOS SAKOPŠANAS TALKAS.** Nolemts Galēnu pagastā sarīkot divas sakopšanas talkas. 30. aprīlī talka notiks Galēnu ciematā, kur talcnieki kops parku un sabiedrisko ēku apkārtni. 3. maijā talka paredzēta Lomos, kur darba rokas gaida plašā kapsēta.

■ **PIEŠKIR LĪDZEKĻUS BRAUCIENAM UZ STARPTAUTISKĀM SACENSĪBĀM.** Deputāti izskatījuši triju skolēnu un skolotāja iesniegumu segt transporta izdevumus braucienam uz starptautiska mēroga sacensībām. Sēdē pieņemts lēmums šim nolūkam atvēlēt 40 latus.

■ **IZSNIEDZ TIRDZNICĪBAS ATĻAUJU.** Padomes sēdē izsniegta tirdzniecības atļauja uzņēmumam «Latvijas zoovetapgāde» izbraukuma tirdzniecībai ar lopbarības piedevām, dezinfekcijas līdzekļiem un tamlīdzīgu produkciju.

■ **ATBALSTA PAGASTTIESU.** Izskatīts pagasttīesas priekšsēdētājas Mārites Bogdanovas iesniegums piešķirt līdzekļus pagasttīesas iestādei Latvijas bāriņtiesu un pagasttīesu darbinieku asociācijā. Šim nolūkam piešķirti 30 lati. 10 lati ir nepieciešamā iestāšanās maksa, bet 20 lati – biedra nauda.

■ **PIEŅEMTA DARBĀ PULCIŅU VADĪTĀJA.** Galēnu kultūras namā nodibināti divi jauni mākslinieciskās pašdarbības pulciņi: sieviešu vokālais ansamblis un bērnu popgrupa. To vadītājai Birutai Mežatucai noteikta darba samaksa vienas ceturtdaļikmes apmērā. Vadītājai ir muzikālā augstākā izglītība, viņa strādā Viļānu bērnu mūzikas skolā. Uz pulciņu mēģinājumiem Biruta Mežatuca ierodas reizi nedēļā kopš 1. aprīļa. Jaunie kolektīvi sākuši apgūt repertuāru.

■ **BŪVĒS TORNI MOBILO TELEFONU SAKARIEM.** Padomes deputāti devuši savu piekrišanu radiotornā celtniecībai uz privātpašumā esošā zemes gabala pagasta teritorijā. Ar šādu iesniegumu pagasta padomē bija gēzusies SIA «Latvijas Mobilais telefons». Tornis tiks būvēts uz Vanadžu māju īpašniekiem piederošas zemes.

INFORMĀCIJA

Pagājušajā gadā rajonā nav reģistrēts neviens arodslimnieks

2002. gadā Preiļu rajonā nav reģistrēts neviens arodslimnieks. Vai tas nozīmē, ka darba apstākļi darba vietās ir uzlabojušies? Vai arī to, ka strādājošie tos piecieš, jo baidās zaudēt darbu?

Informāciju par saslimšanām ar arodslimībām «Novadniekam» sniedza Latgales reģionālās Valsts darba inspekcijas vecākā inspektore, higiēniste INGŪNA PUDĀNE.

Arodslimības ir slimības, kuru cēloņi ir dažādi veselībai kaitīgi darba vides faktori – fizikāli, ķīmiski, bioloģiski un citi, stāstīja Ingūna Pudāne. Tā, piemēram, ilgstoši strādājot ar orgniskajiem šķīdinātājiem, kas ir daudz laku un krāsu sastāvā, var attīstīties hroniska saindēšanās. Cieš nervu sistēma, novērojami traucējumi arī citos orgānos un sistēmās. Diezgan bieža arodslimība ir elektrometinātāju pneimokonioze, kas attīstās metinātājiem ar lielu darba stāžu, īpaši, ja darbs veikts slēgtās telpās. Slimību izraisa metināšanas aerosols, kas rada plaušu bojājumus. Savukārt no negatīviem fizikālajiem faktoriem jāatzīmē vibrācija. Tās iedarbības rezultātā var attīstīties vibrācijas slimība, kas visbiežāk tiek noteikta traktoru vadītājiem. Pēdējos ga-

dos strauji palielinājies fizisku pārslodžu izraisītu arodslimību skaits, īpaši ilgstošas atrašanās piespiedu darba pozā (sēdus, stāvēt) izraisīti mugurkaula bojājumi.

LR MK noteikumos «Arodslimību saraksts» ir noteikts, ka saslimšanu ar arodslimību atbilstoši noteikumos minētajam arodslimību sarakstam konstatēt ir tiesīga tikai P. Stradiņa Klīniskās Universitātes slimnīcas (KUS) Aroda un radiācijas medicīnas centra ārstu konsultatīvā komisija arodslimībās. Visbiežāk potenciālie arodslimnieki Aroda medicīnas centrā nonāk ar rajona veselības aprūpes iestādēs strādājošo arodslimību ārstu starpniecību. Tieši šie speciālisti ir pirmie, kas konstatē arodslimības pazīmes veselībai kaitīgos apstākļos strādājošo darbinieku obligāto veselības pārbaūžu laikā. Uz šādām pārbaūdēm darbinieku nosūta darba devējs, sedzot ar tām saistītos izdevumus LR MK noteikumos «Noteikumi par obligāto veselības pārbaūdi» noteiktajā kārtībā. Gadījumos, ja radušās aizdomas, ka pacientam diagnosticētā slimība varētu būt saistīta ar darbu veselībai nelabvēlīgos apstākļos, papildus izmeklēšanai uz Aroda medicīnas centru viņu varētu nosūtīt arī ģimenes ārsts. Ir iespēja arī cilvēkam pašam griezties pie

KUS konsultatīvās poliklīnikas speciālistiem.

Ingūna Pudāne stāstīja, ka valstī ir vērojama tendence katru gadu palielināties pirmreizēji reģistrēto arodslimnieku skaitam (1999. gadā – 211 gadījumi; 2000. gadā – 224, 2001. gadā – 323; 2002. gadā – 436), bet Preiļu rajonā notiek pretējs process. 1999. gadā reģistrēti seši arodslimnieki, 2000. gadā – četri, 2001. gadā – tikai viens. 2002. gadā rajonā arodslimnieki nav reģistrēti. Taču ir apšaubāms, uzskata Ingūna Pudāne, ka šie rādītāji būtu saistīti ar darba apstākļu uzlabošanu uzņēmumos, drīzāk gan iemesls varētu būt strādājošo bailes zaudēt darbu, un līdz ar to slēpt savu patieso veselības stāvokli. Būtu tomēr vērts padomāt par priekšdienām, ieteic ārsti, jo pienāks brīdis, kad darba spējas būs zaudētas un vienīgais iztikas avots būs atlīdzība par darbā gūto kaitējumu, kas nav līdzvērtīga labai darba algai. Toties savlaicīgi mainot darbu, iespējams izvairīties no veselības stāvokļa pasliktināšanās, pārkvalificēties un turpināt produktīvi strādāt.

Apstiprinot arodslimības diagnozi, cietušajam rodas iespēja saņemt materiālu kompensāciju par darbā gūto kaitējumu. Šī summa ir atkarīga no DEĀK noteiktā darba spēju zuduma. Ja

arodslimnieks uz darbaspēju zaudējuma noteikšanas brīdi ir darba attiecībās, kā arī gadījumos, ja arodslimība noteikta, bet uzņēmums, kurā strādājot tā ir iegūta, likvidēts, kaitējuma atlīdzību izmaksā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra. Gadījumos, kad kaitējumu veselībai apmaksā darba devējs, nosaka LR MK noteikumi «Darbā nodarītā kaitējuma atlīdzības aprēķināšanas, finansēšanas un izmaksāšanas kārtība». Piemēram, darba devējs kaitējuma atlīdzību izmaksā gadījumos, ja cietušais uz slimības noteikšanas brīdi nestrādā (nav uzskatāms par apdrošinātu personu), bet slimības cēlonis ir darbinieka veiktais darbs līdz 1997. gada 1. janvārim.

Septiņi nelaimes gadījumi rajonā 2002. gadā

Kā informēja Latgales reģionālās Valsts darba inspekcijas valsts darba inspektors GUNĀRS KLAVINŠKIS, 2002. gadā Preiļu rajonā notikuši septiņi nelaimes gadījumi darbā. Par pirmi, neviens no tiem iznākums nav bijis letāls. Viens no nelaimes gadījumiem klasificēts kā smags, četri vidēji smagi un divi – vie-

L.Rancāne

Projekts par iestāšanos ES

Livānu ģimnāzijā notika Sorosa fonda atbalstīts projekts par iestāšanos ES. Tajā piedalījās Livānu ģimnāzija, Livānu 2. vidusskola, Rožupes un Jaunsilavu pamatskola.

Šī projekta ietvaros ir no-

tikušas trīs nodarbības. Pirmajā nodarbībā tika runāts par ES vēsturi, otrajā par ES dalībvalstīm un kandidātvalstīm, taču trešajā nodarbībā skolēni gatavoja mājasdarbu par ES kandidātvalstīm. Tika apkopoti iedzīvotāju viedokļi par vai pret Eiropas Savienību.

Nodarbības vadīja klubs «Māja», Eiropas Jaunie Federālisti Latvijā. Tika apspriesti 10 nepatīsi apgalvojumi par ES, tie tika izanalizēti un pret tiem tika sniegti pārliecinoši argumenti.

Noslēgumā skolēni prezentēja savus mājasdarbus. Skolēni vērtējuma anketās atzi-

na, ka projekts bija lietderīgs, un tā laikā tika iegūta vērtīga informācija.

Projekta ietvaros ir paredzēta ekskursija uz Eiropas Integrācijas biroju, bet maijā par šo tēmu varēs vērot diskusiju Vidusdaugavas TV.

I.Lazdāne

Debašu turnīrs par vai pret Eiropas Savienību

Livānu ģimnāzijā notika audzēkņu Zanes Karpenko un Karinas Trafimovas rīkotais sadarbības debašu turnīrs «Referendumā jābalso par vai pret ES?» Turnīrā piedalījās debatētāju komandas no Rēzeknes, Rudzātiem un divas komandas no Livānu ģimnāzijas.

Pirmajā kārtā Rudzātu vidusskola spēlēja pret Rēzek-

nes ģimnāziju, savukārt Livānu ģimnāzijas komandas cīnījās viena pret otru. Pirmajā kārtā uzvarēja Rudzātu vidusskolas un Livānu ģimnāzijas pirmā komanda, kurā debatēja Elina Viļuma, Zane Valaine, Aija Raubiška. Uzvaru šajā debašu turnīrā gūva Livānu ģimnāzijas pirmā komanda.

Pēc debatētāju domām par iestāšanos ES jābalso, jo:

✓ tiks sakārtota robežu birokrātija,

✓ tiks sekmēta Latvijas ekonomiskā attīstība,

✓ būs četras reizes lielāks finansiālais atbalsts nekā pašlaik,

✓ cilvēku algas, labklājība pieaugs,

✓ tiks nodrošināta ekonomiskā, politiskā augšupeja.

Pret jābalso, jo:

✓ iestājoties ES robežas tiks nojauktas, ieguldītā nauda būs bezjēdzīgi iztērēta.

Robežu nojaukšana veicinās kontrabandas ieplūšanu,

✓ netiks sekmēta lauksaimniecības attīstība,

✓ lielāku drošību sniegs NATO, nevis ES,

✓ dažādas kultūras nevar apvienot, lai tas nedraudētu nacionālajai identitātei,

✓ kultūras sajauksies, būs daudz imigrantu.

Debašu turnīra organizators pauda nožēlu par to, ka apkārtējās skolas ir pasīvas un nepiedalījās debašu turnīrā.

I.Lazdāne

LIETIŠKĀ MĀKSLA

Lietiškās mākslas studijai «Dubna» Livānos šogad rit divdesmit devītais darba gads, tādēļ «Novadniekam» šķita interesanti uzzināt, kā «Dubnas» audējām klājas šajā pavasarī.

Studija «Dubna» gaida trīsdesmitgadi

Atgriežas pie tautas mākslas

Studijas vadītāja Inese Valaine stāsta, ka pēdējos gados lietiskā māksla, tajā skaitā audēju darinājumi, atkal nākuši modē. Pēc atmodas gadu tautiskuma viļņa nāca atplūdu laiks, kad interese par tautas mākslu daudzviet apsīka. Arī studijai «Dubna» nav klājes viegli, bija, laiks, kad aušanas darbnīca Livānos, Sporta ielā bijusi atslēgta no centrālās apkures, jo toreizējā pašvaldības vadība neuzskatīja par nepieciešamu šādas studijas esamību. Taču sievas neesot nobijušās, strādājušas arī neapkurinātās telpās, audušas, braukušas uz izstādēm un gadatirgiem. Praktiskās lietas nokārtojušās, un pēdējos desmit gadus «Dubnai» nav trūcis arī pašvaldības izpratnes, uz ko tā cer arī turpmāk.

Jaunu audēju trūksts

Lietiskās mākslas studija darbojas Livānu novada kultūras centra paspārnē, un līdzīga aušanas studija Latgalē vēl ir tikai Rēzeknē. Studijā ir pieejamas 10 stellas, un audējas te nāk ik dienas gan rītos, gan vakaros – kā katrai ērtāk. I. Valaine stāsta, ka visām sievietēm stellas ir arī mājās. Daudzām aušanu ierādījis māte vai vecmāmiņa, taču ir arī tādas, kas pie stellēm pirmoreiz apsēdušās tad, kad aizgājušas pensijā un radies vairāk brīva laika.

Audēju skaits studijā svārstās virs 10, taču jaunas dalībnieces pēdējos gados klāt nav nākušas. Jaunajām iesākt grūti, jo izejmateriāla iegāde pilnībā ir pašu ziņā, un tas prasa materiālos līdzekļus. Bieži pietrūkst arī pacietības, jo arī audējām gadās kļūdīties, un tad darbs ir jāizārda un jāsāk viss no gala.

Jāprot aust un pārdot

«Dubnā» top gan tautiskās vilnas segas un linu galdauti, gan dvieļi, sienas dekorī, grīdas sedziņas, jostas un tautiskie brunči, kas galvenokārt tiek austi pēc pasūtījuma. Dažām audējām ir noformēta individuālā darba atļauja, taču lielākajai daļai aušana ir vaļsprīks. «Dubnas» audēju darinājumi ir nopērkami salonos Rīgā, vislielākais pieprasījums tur esot pēc linu galdautiem, savukārt dažādos gadatirgos labi pērk arī tradicionālās segas. Tomēr I. Valaine atzīst, ka par «maizes darbu» to uzskatīt nevar.

Viena no studijas audējām, Livānu ģimnāzijas pedagoģe Maija Kulakova, kurai 1994. gadā iznākusi grāmata «Prievīšu un jostu aušana», atzīst, ka būtiska ir ne tikai valsts attieksme nacionālā mantojuma saglabāšanā, bet arī pašu prasme savus darinājumus piedāvāt un izdevīgi pārdot. Pēc M. Kulakovas domām, tautiskos darinājumos nedrīkst aprobežoties tikai ar rakstainām vilnas segām, kādas bija iecienītas un pieprasītas agrāk. Jāseko līdzīgan pieprasījumam, gan arī modernajām tendencēm modē un interjerā. Ja modē ir ga-

rās šalles, tad kāpēc tautisko elementu neizmanto modernā risinājumā. Aktuālas šobrīd arī rūtis un lielie, austie plecu lakati.

Savu prasmi un idejas jāmācās pārdot, atzīst arī pārējās audējas, kuras izmanto iespēju un šobrīd apgūst biznesa plānošanu, datorapmācību un ar tirgus ekonomiku saistītas lietas e-studiju centra piedāvātajosursos, kas orientēti tieši amatniecības attīstībai un finansēti no PHARE programmas.

Pirmais darbs – liela sega

Audēja Anna Kuzņecova ar rokdarbiem aizrāvusies visu mūžu, taču aust iemācījusies tikai pensijas gados. Skatoties uz citu austājām segām, licies, ka pati tādas gan neprastu izaust, tomēr mēģinājusi un – izdevies. Viņa atceras, ka pats pirmais darbs stellēs bijusi liela un plata sega. Ar gadiem klāt nākusi ne vien pieredze, bet arī aizrautība – gribas kādu jaunu rakstu vai krāsu pamēģināt. Tagad bez aušanas savu dzīvi nemaz nevarot iedomāties. Studijā no rītiem, bet mājās aužot vakaros. Reizēm Annas kundzes mājās skanot abas stellas, jo šo darbiņu ierādījis arī mazmeitai. Aušana esot prieka darbs, jo peļņu gūt ar to nevarot – diegi, dzijas, lins, ko pērk Jelgavā, ir dārgi.

Gribas rezultātu

Arī Veronika Grase aust sākusī, aizejot pensijā, lai gan iepriekš strādājusi par rokdarbniece «Dailradē». Pēc viņas domām, grūtākais ir atšifrēt audekla rakstu un sagatavot visu vajadzīgo darbam, pati aušana nebūt nav tik sarežģīta, un audēju šis process gluži vai spārno, jo ar katru brīdi tuvina darba rezultātam. Tas arī ir skaistākais brīdis, kad no stellēm var izņemt svaigo audeklu un priecāties par gatavu «mantu», saka Veronikas kundze, kura ir izteikta audēja – «cirulis». Studijā viņas stellas reizēm klauzot jau ap četriem no rīta.

Kad aužu, dvēsele lido

Arī Janīna Pupiņa atzīst, ka nekas nelīdzinās brīdim, kad gatavs un pabeigts audekls guļ audējas rokās. Tas vienmēr tiekot apmīļots, tajā ielikta tikai labas emocijas, jo ar naidu dvēselē nemaz neesot iespējams aust, viņa saka. Janīnai aušanas arods ir pazīstams jau kopš bērnības, bet «Dubnai» viņa ir piederīga jau gandrīz 30 gadus, kopš 1974. gada. Jautāta, kas pirmoreiz apsēdusies pie stellēm, Janīnas kundze nevar atbildēt, jo atmiņas to vienkārši nav saglabājušas. – Sākumā tas bija ikdienas pienākums. Ko vecāki lika izdarīt, tas arī bija jāpaveic. Vēlāk aušana jau kļuva par apzinātu nepieciešamību. Arī manai meitai un mazmeitai aušana nav sveša. Meita dzīvo laukos, un aušana ir viņas oficiālais individuālais darbs, — saka Janīna.

Nedz atdāvināt, nedz pārdot audeklus neesot žēl, drīzāk patīkami, kad, ciemojoties pie draugiem vai

● Mūsdienās tautiskos elementus jāmācās savienot arī ar moderno, ir pārliecinātas studijas «Dubna» dalībnieces: Anna Kuzņecova, vadītāja Inese Valaine, Maija Kulakova, Janīna Pupiņa, Veronika Grase un Rita Teilāne. Priekšplānā studijas vadītājas I. Valaines meita Anna.

radiem, pamani pašas darinājumu. Tomēr tos darbus, kas prasījuši visvairāk laika, pūļu un uzmanības, parasti neatdodot un nepārdodot, tos paturot savā īpašumā.

Aušana kaulus nelauž, saka Janīna. Tā savā veidā esot laba vingrošana rokām un kājām. Kad astoņas stundas pavadītas pie stellēm, tad ir tāda sajūta, it kā dvēsele lidotu.

Mātes pēdās

Ritas Teilānes pamatdarbs ir Livānu bērnodārzā «Rūķīši», kur viņa ir audzinātāja, taču vakaros Rita mēro ceļu uz studiju, jo šeit, kā viņa saka, var atpūtināt galvu no visām ikdienas rūpēm. Šobrīd viņa galvenokārt specializējusies jostu aušanā, bet mīļākais darbs esot pašas austā sega, kas ar panākumiem piedalījies Dziesmusvētku izstādē 1990. gadā Rīgā. Ritas māmuļa Marta Mikulāne ir «Dubnas» audēja kopš studijas pirmsākumiem, viņa joprojām turpina aust, neskatoties uz kuplo gadu skaitu, kas iesniedzies jau devītajā gadu desmitā.

Studijā arī kungs

Studijā «Dubna» ir izstāžu telpa, kur aplūkojami rokdarbnieču darinājumi – ne tikai segas, dvieļi un jostas, bet arī tamborējumi, adījumi, villaines, izšūtas aubes, plecu lakati un doņu jeb niedru cepurītes, kas vasarā pasargā no saules karsuma. Ir arī pašu darināti tautastērpi, linu galdauti, sienas dekorī un grīdas celiņi jeb tā saucamie lupatu deķi. Studija «Dubna» nebūt nav tikai dāmu pulcēšanās vieta, kur krāso dzijas, ver tās nītīs, auž, brauc uz izstādēm un gadatirgiem. Sievas stāsta, ka viņu pulciņu kuplina arī kungs – keramiķis Leontīns Cirulis, kurš ar saviem darinājumiem papildina studijas devumu. Audēju arods nezudīs, ir pārliecinātas sievas, taču, lai tas pilnveidotos un nestu Livānu un Preiļu vārdu tālāk, ir vajadzīgs arī pašvaldības un valdības atbalsts nacionālo vērtību saglabāšanā.

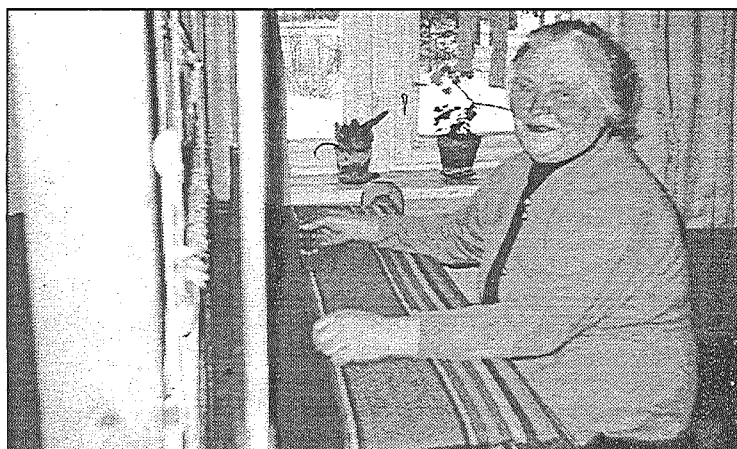
G.Kraukle

● Annai Kuzņecovai aušana kļuvusi par neatņemamu dzīves sastāvdaļu.

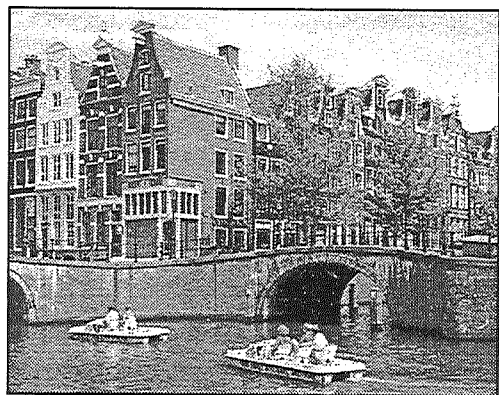

● Audējas Veronikas Grases stellēs top krāsains un miksts grīdas celiņš.

● Janīna Pupiņa ir pārliecināta, ka katrā audeklā ir arī daļiņa labās enerģijas, jo ar naidu sirdi aust nemaz nav iespējams.

CEĻOJUMS

● Amsterdamā — ziemeļu Venēcija — no 1884. gada ir Nīderlandes galvaspilsēta, kaut gan karaliskā rezidence un valdība ir Hāgā. Cauri pilsētai izvijas 160 kanāli, pār kuriem ir vairāk nekā 1300 tiltu. 1669. gadā pēc ugunsgrēka Amsterdamā aizliedza celt koka mājas. Atgādināšu, ka Amsterdamā ir 2,7 m zem jūras līmeņa.

Uz Holandi pēc pavasara

Turpinājums. Sākums 26. aprīļa numurā.

Nedaudz no vēstures

17.-18. gadsimtā Nīderlandē iestājas zelta laikmets, kad tā atbrīvojas no spāņu kundzības. Attīstās manufaktūra, izstrādājumi aizceļo līdz arābiem. Vadmalas rūpniecībā tika nodarbināti apmēram 80 tūkstoši cilvēki.

Zīmīgi, ka jau 17. gadsimtā Holande labību iepērk Baltijas valstīs, pie kam jāpiebilst, ka lēti, bet dārgi to pārdod Spānijai. Otro vietu tirdzniecībā ieņēma siļķes. Ik gadu tūkstošiem kuģu devās siļķu zvejā. Kā sena holandiešu paruna vēsta, Amsterdamā ir uzcelta uz siļķu asakām.

Krāvu pārvadāšana starp Nīderlandi un pārējo pasauli kļuva par vienu no galvenajiem stūrakmeņiem valsts ekonomiskajā attīstībā. No tiem laikiem ir radusies leģenda par kļīstošo holandieti, kas bez miera un mitas kļīst pa jūrām. Šo leģendu R. Vāgners ir izmantojis savai operai «Kļīstošais holandietis».

Arī iekšējā ekonomika sīta augstu vilni — samta ražošana, dārgakmeņu slīpēšana, eksotisko ziedu un šķirnes lopu audzēšana, sieru ražošana padarīja šo zemi slavenu, jo šajā laikā citas Eiropas valstis pārdzīvo ekonomisko krīzi, bet Nīderlandē ir rets izņēmums.

Pateicoties prasmīgai tirdzniecībai, Amsterdamā izvirzās par vadošu finansu tirdzniecības pilsētu. Amsterdamas banka bija stiprākā visā tirdzniecības pasaulē. Tās pagrabos glabājās ap 300 miljonu guldeni.

Šajā laikā Holandai bija lielākā un pieredzējušākā flote, pat spēcīgāka par Anglijas floti. Valsts bija nepārspējama kuģu būvē, jo gadā tika uzbūvēti ap 1000 kuģiem Lielākās kuģubūvētavas atradās Amsterdamā un Roterdamā. Holande turēja savās rokās Austrumindijas tirdzniecības ceļus un sakarus starp Eiropas dienvidrietumiem un ziemeļaustrumiem.

Ziemeļceļu meklējumi Holandes tirgotājus aizveda arī uz Krieviju. Krievu zvērēdas un vasku holandieši veda uz Itāliju un citām dienvidu zemēm. Flotes varenība piesaistīja Krievijas cara Pētera I uzmanību un viņš devās uz Holandi, lai izpētītu un mācītos kuģu būvē.

Tiek iekarotas daudzas kolonijas — Ceilona, Surinama, Antīlu salas, u.c. Starp citu, Surinama un Antīlu salas joprojām ir oficiālas Nīderlandes kolonijas mūsdienās.

Uzplaukumu piedzīvo arī kultūra un māksla. Holande vienmēr ir bijusi viesmīlīga valsts un devusi patvērumu politiskajiem un reliģiskajiem bēgļiem. Patvērumu šeit atrada Spinoza, Dekarts un citi, kas pārvērtā liberālo valsti par Eiropas galveno bibliotēku. Nīderlandē ir arī avižu dzimtene — pasaulē pirmais laikraksts iznāca 1612. gadā tieši šeit.

Latviju ar Holandi saista Hanzas tirdzniecības laiks 17. gadsim-

tā. Pat šodien Kurzemes baznīcu altāros ir holandiešu kokgriezēju rotājumi. Rīgas muzejos aplūkojamās gleznas, kurās redzams, kā Daugavā šūpojas burinieki ar sarkanbaltziliem karogiem.

Holandes varenība jūrās nepatika daudzām valstīm, īpaši angļiem, un tas noveda līdz vairākiem savstarpējiem kariem. Nīderlandē zaudē lielāko daļu savu koloniju, ko atņēma britu impērija. Tāpat Nīderlandē bija spiesta karot ar Franciju, Dāniju un Šveici.

Pēc Lielās franču revolūcijas Nīderlandē nonāk Napoleona rokās un viņš savu brāli Luiju iecēla par Holandes karalistes vietvaldi. Bet laiki mainās par sliktu Francijai, un 1814. gadā tika pasludināta Nīderlandes Karaliste un pieņemta tās konstitūcija. Par valsts pirmo karali kļuš Vilhelms I no Orānijas Nasavas nama. Pašreizējās robežas Nīderlandē iegūst 1839. gadā, kad no tās atdalās Beļģija.

Pēc Napoleona impērijās norieta sākas Amsterdamas restaurācija. Holande atkal kļūst par tirdzniecības tranzitvalsti, Roterdama kļūst par trešo lielāko ostas pilsētu Eiropā.

Noris aktīva darbība ārpolitikā. 1839. gadā pēc krievu cara Nikolaja II iniciatīvas Hāgā notika pirmā Miera konference, kurā pieņemta lēmumu par pirmās starptautiskās Arbitrāžas tiesas dibināšanu. II Miera konference notika 1907. gadā pēc Rūzelata pieprasījuma. Tā Hāga kļuva par vienu no galvenajiem diplomātijas centriem, kas jūtams arī šodien.

Otrā Pasaules kara laikā Nīderlandē tika izpostīta. Valsti no vācu okupācijas atbrīvoja sabiedroto kanādiešu armija. Pateicībā holandieši Kanādai uzdāvina tulpes. Un tā, atminoties šo notikumu, Otavā katru gadu notiek Tulpu festivāls.

Pēc kara Nīderlandes karaliste ir viena no valstīm, kas dibināja NATO un vēlāk arī Eiropas Savienību. Slavenie Mārstrihtas un Amsterdamas līgumi ietver normas un prasības, kas obligātas ES dalībvalstīm, kā arī kandidātvalstīm.

□□□

Šodienas stāsts ir galā, bet nākamajā numurā, lasītāj, varēsi iepazīties tuvāk ar holandiešiem un lauksaimniecību valsti.

Tamāra Elste

● Hāga. Atrodas Ziemeļjūras krastā. Hāga tulkojumā nozīmē — nams meža vidū.

To dēvē par ceturto nozīmīgāko ANO pilsētu, jo te atrodas dažādas starptautiskas organizācijas, piemēram, Starptautiskā tiesa, arī Latvijas vēstniecība.

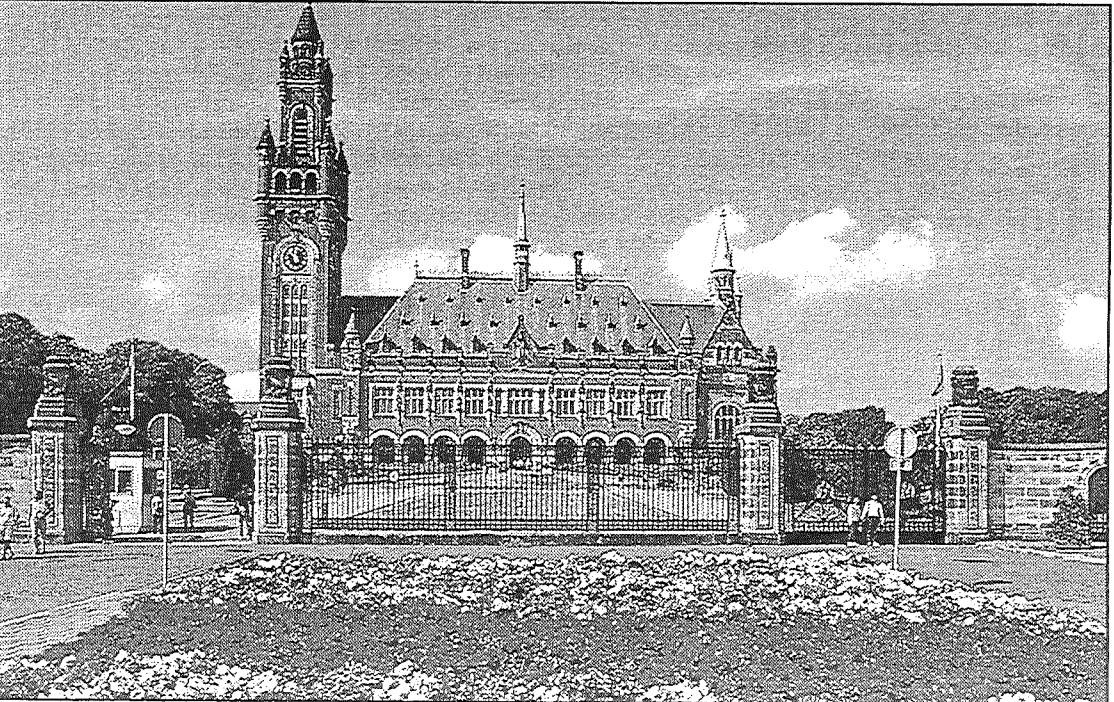
Attēlā redzama Miera pils (celta no 1907. līdz 1913. gadam), kuras celtniecību finansēja amerikānis Endrjū Kārnegi, bet iekšējo interjeru palīdzēja sagādāt gan Vācija, gan Francija, Beļģija un Šveice.

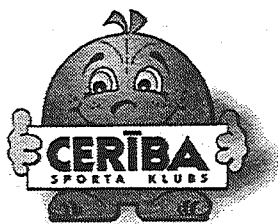

● 16. gs. holandiešu kuģis «Amsterdam» un tam līdzīgi bija sastopami visās pasaules jūrās. Tagad šis kuģis restaurēts, pietauvots Amsterdamas kanālā un ir pieejams tūristu apskatei.

● Amsterdamā uz 2500 baržām, kas novietotas kanālu malās, dzīvo apmēram 6000 cilvēku. Visas mājas pilsētā celtas uz 28 m augstiem koka pāļiem, kas iedziti zemē, bet, kamēr tiem netiek klāt skābeklis, pāļi nepūst.

Noslēgušās sacensības «Lielā balva – 2003»

Vieglatlētikas sacensību «Lielā balva» ceturtais, noslēdzošais posms risinājās Līvānu ģimnāzijā un 2. vidusskolā. Sacensību kopvērtējumā noskaidrojās, ka visvairāk uzvaru guvuši Preiļu 1. pamatskolas skolēni. Uzvarētāju tabulās nereti bija lasāmi arī Vārkavas un Riebiņu vidusskolas, Līvānu ģimnāzijas, kā arī Galēnu pamatskolas nosaukumi.

Uzvarētāji sacensību kopvērtējumā D grupā

30 metru skrējienā starp zēniem pirmajās trijās vietās ierindojās Preiļu 1. pamatskolas skolēni Jānis Lozda, Jānis Šķēps, Ivars Šņepsts. Arī meiteņu konkurencē pirmās divas vietas šīs skolas audzēknēm Dairai Rozentālei un Signijai Vanagai. Trešo vietu izcīnīja Jūta Vaivode no Riebiņu vidusskolas.

Preiļu 1. pamatskolas zēni atzīti par ātrākajiem arī 1000 metru skrējienā. Pirmajā trijniekā ierindojās Jānis Lozda, Aldis Gavrilovs, Artūrs Linķevičs. Šajā disciplīnā arī starp meitenēm trešais labākais rezultāts bija šīs skolas skolniecei Diānai Zeiliņai. Toties pirmo un otro vietu izcīnīja Galēnu pamatskolas skolniece Justīne Vanaga un Maira Pudule.

1000 metru soļošanā pirmo un trešo vietu ieguva Vārkavas vidusskolas zēni Mikus Ancāns un Juris Paukste, bet otro – Jānis Kurnakovs no Galēnu vidusskolas. Meitenēm par uzvarētāju kļuva Gita Sparāne no Vārkavas vidusskolas, bet galēnietes Ilze Čaunāne un Elīna Broka izcīnīja otro un trešo vietu.

Augstlēcšanā starp zēniem uzvarētāju trijnieku sastādīja Preiļu 1. pamatskolas skolēni Mārtiņš Šmuksts, Jānis Lozda un Aldis Gavrilovs. No meitenēm pirmo un trešo vietu ieguva šīs skolas skolniece Daira Rozentāle un Evita Gribuška, bet otro Jūta Vaivode no Riebiņu vidusskolas.

Pildbumbas mešanā trīs pirmās vietas zēnu un divas pirmās vietas meiteņu konkurencē pienācās Preiļu 1. pamatskolas skolēniem

● Rajona skolu labākie jaunie vieglatlētāji (pirmajā rindā no kreisās): Mihails Aršilovskis, Diāna Zeiliņa, Mikus Ancāns, Gita Sparāne, Justīne Vanaga, Ruslans Tumaševičs, Jānis Lozda; otrajā rindā: Sintija Vasilevska, Jana Stičinska, Evita Lozda, Anita Kažemāka, Inga Mūrniece, Daira Rozentāle, Mārtiņš Šmuksts, Artūrs Skoriks, Viktors Rastopčins, Ilmārs Vaivods, Nauris Ivanāns, Ivars Šņepsts.

Artūram Skorikam, Mārtiņam Šmukstam, Artūram Oļševskim, Dairai Rozentālei, Evitai Gribuškai, bet trešā vieta Anitai Golubevai no Līvānu ģimnāzijas.

Tālākšanā starp zēniem pirmo un otro vietu izcīnīja Ivars Šņepsts un Jānis Šķēps, starp meitenēm pirmo vietu Signija Vanaga no Preiļu 1. pamatskolas. Trešajā vietā zēnu konkurencē ierindojās Aigars Klaučāns no Jersikas pamatskolas, otrajā un trešajā vietā starp meitenēm Jūta Vaivode no Riebiņu vidusskolas un Anita Golubeva no Līvānu ģimnāzijas.

30 metru barjerskrējienā otro vietu starp zēniem ieguva Vladislavs Aleksejevs no Preiļu 2. vidusskolas, savukārt pirmo, kā arī trīs pirmās vietas meiteņu sacensībās izcīnīja Preiļu 1. pamatskolas audzēkņi Mārtiņš Šmuksts, Diāna Zeiliņa, Jana Skutele, Evita Gribuška.

Uzvarētāji sacensību kopvērtējumā C grupā

30 metru skrējienā pirmā vieta Naurim Ivanānam un Krišum Ancānam no Preiļu 1. pamatskolas, trešā vieta – Dmitrijam Ivanovam no Līvānu 2. vidusskolas. Starp meitenēm par uzvarētāju atzīta

Inga Mūrniece no Preiļu 1. pamatskolas, Ilze Bartuseviča no Vārkavas vidusskolas un Klinta Lauska no Līvānu ģimnāzijas.

1000 metru skrējienā uzvarētāju trijnieku sastādīja Ruslans Tumaševičs no Preiļu 2., Jānis Kokorišs no Vārkavas vidusskolas, Rolands Švirks no Jersikas pamatskolas. Meiteņu konkurencē ātrākās bija Sintija Vasilevska no Preiļu 1. pamatskolas, Ieva Teivāne un Solveija Ozola – Ozoliņa no Līvānu ģimnāzijas.

1000 metru soļošanā pirmo vietu ieguva Ilmārs Vaivods no Vārkavas vidusskolas, otro – Jānis Mičulis no Galēnu pamatskolas, bet trešo – Vjačeslavs Tumašovs no Riebiņu vidusskolas. Starp meitenēm par ziļlākajām atzītas Anita Kažemāka no Riebiņu, Aija Gavare un Agita Paukste no Vārkavas vidusskolas.

Augstlēcšanā pirmajā zēnu trijniekā iekļuva Viktors Rastopčins no Riebiņu, Kārlis Andīšs no Vārkavas vidusskolas un Gatis Paeglis no Līvānu ģimnāzijas. Starp meitenēm labākos rezultātus guva Inga Mūrniece no Preiļu 1. pamatskolas, Ilze Bartuseviča no Vārkavas vidusskolas un Viktorija Baranova no Līvānu 2. vidusskolas.

Starp pamatskolu audzēkņiem individuālajā vērtējumā labākos rezultātus guva Dace Saldaka (500 metri, 2,15, Jersikas pamatskola) un Rolands Švirks (1000 metri, 3,47, Jersikas pamatskola); Līga Karčevska (1000 metri, 3,50, Pelēču pamatskola) un Jānis Mičulišs (2000 metri, 7,25, Galēnu pamatskola); Skaidrīte Vulāne (1000 metri, 3,54, Dravnieku pamatskola) un Igors Lugovijs (2000 metri, 7,07, Rožupes pamatskola).

Trases un laika tiesnešu pienākumus krosā veica Preiļu 1. pamatskolas skolotāji Leonīds Valdonis, Jānis Ondzulis, Ilmārs Madelāns, Inga Haritonova.

Noskaidroti labākie šahisti

Līvānu novada šaha čempionāta septītās kārtas rezultāti ļāva iespēju noskaidrot laureātus. Čempionātā piedalījās 13 šahisti. Septītajā kārtā par uzvarētājiem kļuva Gunārs Mīkulis, Jānis Rudzāts un Oļegs Dukalevs. Novada čempiona titulu šahā izcīnīja Jānis Rudzāts, par eksčempionu atzīts Gunārs Mīkulis. Bronzas medaļu ieguva Jānis Zarāns no Preiļiem.

Uzvarētāji novusā

Novusa komercturnīrā uzvarēja Ilmārs Visockis. Otro vietu ieguva Ēriks Mazjānis, bet trešo – Guntis Gailītis.

Turpinās basketbola čempionāts

Līvānu novada basketbola čempionātā sieviešu komandas izspēlējās pamatturnīrā. Tā tabula izskatās šādi: «Golubkas» – 10 punkti, «Virus» – 8, «Kleopatra» – 6, «Basket – A» – 4, «April» – 2, Jaunsilavas – 0 punkti. Spēļu tehnikas rezultāti piektajā kārtā: «Golubkas» – «April» 62 : 19, «Kleopatra» – Jaunsilavas 55 : 2, «Virus» – «Basket A» 46 : 11.

Vīriešu čempionāta tabulā pirmajā vietā atrodas komanda «Džekpots», otrajā «Aldžazīr», bet trešajā «Arka».

1. maija stafesu skrējieni

Līvānos 1. maijā paredzēts stafesu skrējieni. Starts tiks dots pulksten 11.00 centra laukumā (pie universālveikala). Piedalīsies 2.-9. un 10.-12. klašu komandas, kā arī darba kolektīvu, domubiedru stafesu komandas. Interesenti tiek aicināti piedalīties veselības skrējienā.

Piemīņas turnīrs dambretē

2. maijā paredzēts E. Kovaļova individuālais piemīņas turnīrs dambretē skolēniem – iesācēju un otrās, kā arī augstākās sporta klases dambretistiem. Sacensības notiks Lāčplēša ielā 28, sākums pulksten 10.00.

Ātrākie skrējēji Preiļos un Galēnos

Šī gada pavasara kross pulcināja 300 skrējējus no rajona skolām. Vidusskolu grupā sacentās desmit komandas, bet no pamatskolām bija ieradušās 15 komandas. Preiļu 1. pamatskolas skrējēji izcīnīja pirmo vietu starp vidusskolu komandām. Otro vietu ieguva Līvānu 2., bet trešo – Preiļu Valsts ģimnāzijas komanda. Pamatskolu konkurencē par ātrāko atzīta Galēnu pamatskolas skrējēju komanda. Tālākajās vietās ierindojās Silajāņu un Dravnieku pamatskolu skrējēji.

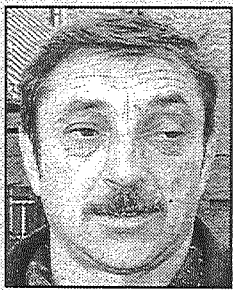
Individuālajā konkurencē starp vidusskolu skrējējiem par uzvarētājiem savās vecuma grupās meiteņu un zēnu konkurencē kļu-

va Viktorija Baranova (500 metri, rezultāts 2,08, Līvānu 2. vidusskola) un Jānis Lozda (1000 metri, 3,42, Preiļu 1. pamatskola); Elīna Poplavska (1000 metri, 3,43, Preiļu 1. pamatskola) un Aigars Indrikovs (2000 metri, 7,03, Preiļu 1. pamatskola); Aija Čača (1000 metri, 3,26, Preiļu 1. pamatskola) un Aigars Bramanis (2000 metri, 6,38, Preiļu 1. pamatskola); Līga Bramane (1500 metri, 5,45, Preiļu 2. vidusskola), Uldis Brovackis (3000 metri, 10,28, Preiļu Valsts ģimnāzija); Laila Kurpniece (2000 metri, 8,10, Līvānu ģimnāzija) un Kaspars Kažemāks (400 metri, 13,37, Preiļu Valsts ģimnāzija).

● Galēnu pamatskolas komanda – ātrākie skrējēji pavasara krosā. Pirmajā rindā (no kreisās): Māris Sondors un Aigars Mihailovs; otrajā rindā: Justīne Vanaga, Maira Pudule, Ilona Kupre, Jānis Mičulis, Jānis Mičulišs; trešajā: Jānis Čaunāns, Jānis Sondors, Daiga Pudule, Livija Šembele. Foto: M.Rukosjuvs

1. maijs – Darba svētki. Kā tos atzīmēsiet?

**Voldemars Upenieks,
Sutru pagasta
iedzīvotājs:**

— Kādi svētki? Tagad laukos ir sējas laiks, jāstrādā, jābrauc tūrēm. Man ir piemājas saimniecība, tieša, nav daudz, tikai 15,5 hektāri, bet darba pietiek. Esmu iecējis auzas. Zeme vairs nav mitra, bet auksta pagaidām.

Svētku mums Latvijā ir daudz, laikam jau 1. maiju arī vajadzētu svinēt. Zinu, ka šī diena tiek plaši atzīmēta arī citur pasaulē.

**Taisija Rozentāle,
pensionāre no
Preiļiem:**

— Esmu pensijā, tāpēc man katra diena ir brīvdiena, varu svinēt no rīta līdz vakaram. Darba svētki? Lai sauc arī tā, kārtīgi pastrādāt nekādā veidā nenāk par ļaunu. Tas,

ka 1. maijs ir brīvdiena, arī labi. Cilvēki darba vietās noguruši, visiem gribas pēc ziemas atpūties. Agrāk 1. maijā rīkoja demonstrācijas, cilvēki satikās, kopā priecājās. Tagad vairāk katrs par sevi, liekas, ka pilsētā arī nekādi kopīgi pasākumi netiek rīkoti. Zēl, ka pensionārus neviens neorganizē. Mūsu ir daudz, varētu kalnus gāzt. Aizbrauciet un paskatieties, kā Celtnieku ielas masīvā esam apkārtni sakopuši, nevienu gruzīti, nevienu papīrīti nometu neatradisiet. Pat kāpņu telpas esam izmazgājuši. Lūk, tie ir darba svētki!

**Artemijs Piskunovs,
Preiļu iedzīvotājs:**

— Pēc manām domām, 1. maijs ir pavasara un darba svētki, vismaz agrāk tā sauca. Nosaukumam jau nekādas lielas nozīmes nav. Tā kā pavasaris klāt, sakopšu ielu, apkārtni sakārtošu. Man personīgi labi, ka tā ir brīva diena. Par agrākajām 1. maija svinībām runāt negribu. Labi bija vienīgi tas, ka cilvēki satikās un aprunājās. Tagad negrib nekur iet.

— Neko daudz par šiem svētkiem nezinu. Mazliet vēsturē mācījāties, tas arī viss. Liekas, ka Krievijā tos plašāk svin. Es priecājos par brīvdienu, būs vairāk laika, lai tiktos ar draugiem. Šajā dienā Līvānos notiks tradicionālais pavasara kross. Vairāk nekādu svinību nebūs. Vispār domāju, ka ar svētkiem ir tā – jo vairāk, jo labāk.

— Laikam jau lielākajai cilvēku daļai tā ir parasta brīvdiena. Man nekādu svētku nebūs, jo ir jāstrādā. Esmu SIA «Andro» darbiniece, gatavojam dēlišus eksportam. Lauku saimniecībā arī ir daudz darāmā, bet zeme vēl pārlietu mitra, sēt par agru. Godīgi sakot, es labāk būtu ar mieru 8. martu svinēt.

L. Kirillova
Foto: M. Rukosujevs

— Kādi svētki? Tagad laukos ir sējas laiks, jāstrādā, jābrauc tūrēm. Man ir piemājas saimniecība, tieša, nav daudz, tikai 15,5 hektāri, bet darba pietiek. Esmu iecējis auzas. Zeme vairs nav mitra, bet auksta pagaidām.

— Kādi svētki? Tagad laukos ir sējas laiks, jāstrādā, jābrauc tūrēm. Man ir piemājas saimniecība, tieša, nav daudz, tikai 15,5 hektāri, bet darba pietiek. Esmu iecējis auzas. Zeme vairs nav mitra, bet auksta pagaidām.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Nacionālā radio un televīzijas padome paziņo, ka konkursam apraides atļaujas (licences) saņemšanai vietējās radio programmas apraidei 87,5-108 MHz UV diapazonā Preiļos ir saņemts piedāvājums no fiziskas personas — Andreja Trokšas.

Ziņas par dalībnieku: Andrejs Trokša, pers. kods: 191166-11437, adrese — Preiļu rajona, Sīļukalna pagasts.

Dalībnieka A. Trokšas iesniegtā vispārējā programmas koncepcija: projekta autors konkursa uzvaras gadījumā vēlas izveidot radio raidstaciju, kuras mērķauditorija būtu Preiļu pilsētas un apkārtnējo apdzīvoto vietu iedzīvotāji vecumā no 15 līdz 65 gadiem un formāts — informatīvi muzikāls. Programmas nosaukums — «RADIO PREIĻI», 59% programmas raidlaika apjoma aizņems mūzika, 2% — izklaide, 6% — ziņas, 2% — informācija un 7% raidlaika tiks veltīti raidījumiem par mākslu, kultūru, zinātnei un izglītību. Minimālais raidlaika apjoms latviešu valodā būs 75% no kopējā raidlaika apjoma.

Dalībnieka A. Trokšas finansiālie nodrošinājuma avoti: konkursa uzvaras gadījumā dalībnieks A. Trokšs ieguldīs savus personīgos naudas līdzekļus 5026 LVL apmērā.

Nacionālā radio un televīzijas padome paziņo, ka konkursam apraides atļaujas (licences) saņemšanai vietējās radio programmas apraidei 87,5-108 MHz UV diapazonā Preiļos ir saņemts piedāvājums no SIA «RADIO 1».

Ziņas par dalībnieku: SIA «RADIO 1», adrese — Jēkabpils, Brīvības iela 116, LV 5201. SIA «RADIO 1» dalībnieki ir Andris Ungurs ar 18 kapitāla daļām un Atis Caune -Zalāns ar 2 kapitāla daļām.

SIA «RADIO 1» iesniegtā vispārējā programmas koncepcija: projekta autori konkursa uzvaras gadījumā vēlas veidot programmu, kuras mērķauditorija būtu Preiļu dažādu tautību iedzīvotāji vecumā no 12 līdz 45 gadiem un formāts — informatīva, muzikāli izklaidējoša, interaktīva programma. Programmas nosaukums — «RADIO 1», 73% programmas raidlaika apjoma aizņems mūzika, 3% — izklaide, 7% — ziņas, 4% — informācija un 3% raidlaika tiks veltīti raidījumiem par mākslu, kultūru, zinātnei un izglītību. Minimālais raidlaika apjoms latviešu valodā būs 80% no kopējā raidlaika apjoma.

Dalībnieka SIA «RADIO 1» iespējamie finansiālie nodrošinājuma avoti: konkursa uzvaras gadījumā SIA «RADIO 1» programmas veidošanā ieguldīs savus līdzekļus (SIA «RADIO 1» 2002. gada ieņēmumi 33305 LVL).

Nacionālā radio un televīzijas padome paziņo, ka konkursam apraides atļaujas (licences) saņemšanai vietējās radio programmas apraidei 87,5-108 MHz UV diapazonā Preiļos ir saņemts piedāvājums no fiziskām personām — U. Polis, R. Zakss un N. Mūrnieks.

Ziņas par dalībniekiem: Uģis Polis, adrese — Rīga, Etnas iela 6-31, LV 1012; Ričards Zakss, adrese — Jūrmala, Dārza iela 54, LV 2008; Normunds Mūrnieks, adrese — Preiļi, Celtnieku iela 8-2, LV 5301.

Dalībnieku U. Poļa, R. Zaksa un N. Mūrnieka iesniegtā vispārējā programmas koncepcija: projekta autori konkursa uzvaras gadījumā vēlas izveidot radiostaciju, kuras mērķauditorija Preiļu iedzīvotāji vecumā līdz 30 gadiem un muzikālais formāts — European Hit Radio. Programmas nosaukums — «Eiropas Hitu Radio Preiļi», 50% programmas raidlaika apjoma aizņems mūzika, 25% — izklaide, 3% — ziņas, 2% — informācija un 2% raidlaika tiks veltīti raidījumiem par zinātnei un izglītību. Minimālais raidlaika apjoms latviešu valodā būs 75% no kopējā raidlaika apjoma.

Dalībnieku U. Poļa, R. Zaksa un N. Mūrnieka iespējamie finansiālie nodrošinājuma avoti: konkursa uzvaras gadījumā dalībnieki U. Polis un R. Zakss ieguldīs savus personīgos naudas līdzekļus 3200 LVL apmērā.

CĪENĪJAMIE NODOKĻU MAKSĀTĀJI!

VID informē, ka Preiļu nodaļas Līvānu iecirknis maijā nodokļu maksātājus apkalpos

- trešdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00
- ceturtdienās no plkst. 8.00 līdz 19.00

Esiet laipni gaidīti!

VID Latgales reģionālā iestāde

Veikalā «TEV» Preiļos, Kooperatīva ielā 1 pārdod (arī remontē) velosipēdus, zāles pļaujmašīnas. Pārdod velosipēdu rezerves daļas.

Formē līzingu.

Tālr. 5321409.

SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas kautsvarā.

Samaksa tūlītēja (pie svēršanas).

Formē subsīdijas.

Tālr. 6468887, 53-48524, 53-48531.

Pastāvīgi pērk cūkgaļu.

Tālr. 9171235.

1. un 6. maijā pārdos šķirotus cāļus, jaunputnus (5-6 mēn.), dējējvistas (10-14 mēn., Ls 0.90), Pekinas pīlēnus, paaugšos pelēkos zoslēnus, gaiļus (arī maina), barību L. Pupājos 7.30, Priekuļos 7.40, Rudzītēs 7.55, Rožupē 8.15, Līvānos 8.30, Jersikā 9.00, Upeniekos 9.10, Starēs 9.25, Vanagos 9.40, Sutros 9.55, Preiļos 10.10, Ančkinos 10.35, Vārkavā 10.45, Upmalā 11.00, Rimicānos 11.10, Arendolē 11.25, Pelēcos 11.40, Aizkalnē 11.55, Ārdavā 12.10, Aglonā 12.25, Jaunaglonā 12.35, Aglonas st. 12.50, Baškos 13.00, Kastīrē 13.05, Anspokos 13.15, Gailiņos 13.30, Riebiņos 13.45, Stabulniekos 14.00, Galēnos 14.10, Polkoronā 14.20, Smelteros 14.30, Pieniņos 14.40. Tālr. 5321270, 9186065.

Valsts akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži»

DIENVIDLATGALES MEŽSAIMNIECĪBA

Līvānos, Fabrikas ielā 2 14.05.2003.

rīko CIRSMU IZSOLI.

Cirsmu saraksti no 1. maija mežsaimniecībā un internetā (www.lvm.lv).

Dalības maksa kailcīrsu solītājiem Ls 20, starpcīrsu Ls 10, nodrošinājums 10% no cirsmas sākumcenas iemaksājams pirms izsoles ar norādi «Dienvidlatgales mežsaimniecība».

Informācija mežsaimniecībā:

tālr./fakss 5307106, grāmatvedis 5307105.

Pārdod

4-korpusu arklu. Tālr. 9408770; grūsnu govī. Tālr. 54603; iekoptu dārzu vasarnīcu netālu no Preiļiem, ir Zemesgrāmata. Tālr. 6512763, 6356295; sēklas kartupeļus 'Brasla'. Tālr. 5370558, 6596653; kartupeļus Upmalas pag. «Pūgaiņos». Tālr. 38749; garāžu Preiļos. Tālr. 9118637; VW Transporter, D, 1989. g. Tālr. 9118637; Audi 80, 1983., D, TA. Tālr. 9839388.

Perk

kartupeļus, bietes, burkānus. Tālr. 6855348; mazlietu pīri promvešanai. Tālr. 5934023; vai nomā telpas Preiļu centrā. Tālr. 9108727; māju (vai zemi) pie ezera. Tālr. 5381750.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod privatizācijas un kompensācijas sertifikātus un LOMBARDS izsniedz kredītu pret ķīlu katru dienu Līvānos. Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843, 42332, 41221 (vakaros). Preiļos (tikai sertifikāti), Raiņa bulv. 15. Tālr. 53-07068; 23024 (vakaros).

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.

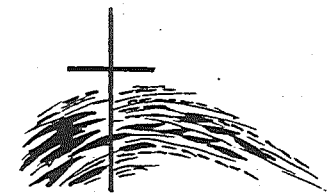
SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.

+12%, +18%.

Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

Pērk vai nomā zemi, zemnieku saimniecību.

Tālr. 5933292.

Pārtrūkst putnam vingro spārnu plīva,
Nokrīt dzīvām kokam sulots zars...
Melnā strauvē ierauj baltu dzīvi
Visu vēju auklēts novakars...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību un
esam kopā ar Venerandu Sausiņu
lielajās bēdās,
DĒLU traģiski zaudējot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Lai gan aizgājušas dienas
Nekas vairs neatsauks,
Tomēr atmiņas ikvienas
Kā sila ziedi plauks.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Pētera UŠACKA piederīgajiem,
viņu mūžībā pavadot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Stabulnieku kultūras nams

◆ 3. maijā pulksten 23.00 spēlēs grupa «Staburags».

Pelēču kultūras nams

◆ 3. maijā pulksten 22.00 diskotēka «...un pašam patīk».

Saunas tautas nams

◆ 3. maijā pulksten 15.00 Priekuļu pamatskolas zālē etnogrāfiskā ansambļa «Naktineica» 50 gadu jubilejas sarīkojums.

Riebiņu kultūras nams

◆ 3. maijā pulksten 22.00 diskotēka.
◆ Līdz 15. maijam mākslas dienu ietvaros

Jāna Plivdas gleznu izstāde «Divpadsmit mēneši», kā arī Indras Stupānes un Mariķas Belovas gleznas.

Vārkavas tautas nams

◆ 3. maijā pulksten 15.00 Vaboles pagasta amatieru izrāde «Nagaidama priča. Treis jautrys byldes nu mozpilsātys dzeivis muzikālos rāmjos».